

Bengt från Åsele

Personliga uppgifter

Jag är född 1939 och började flotta vid 6 års ålder, följde med pappa. Så direkt efter skolan började jag arbeta med flottning, 14 år gammal. Jag är född vid Ångermanälven. Började man på industrin så kunde man inte flotta. Jag har sedan liten, rullat ut timmer, kört motorbåt, alltså lekt vid vattnet. Kunde allt om vatten och flottning. Det är många pojkar som följt flottningen. Jag följde med som liten, stod klar vid halvsju på morgonen. Flottarna tyckte det var kul att ha med småpojkar. Båtmotorn lockade också. Många småpojkar önskade bli flottare. Alla bröder har jobbat i flottningen. Vi började i skogen och då bara med flottning på sommaren.

Jag har huggit åt många bolag. En gång ville de inte att vi skulle flotta utan vara kvar över sommaren. Om ni slutar och flottar blir ni avskedade. Men jag slutade i alla fall. På hösten ringde de och frågade om jag ville jobba. ”Men jag är ju avskedad”. Inte då sa chefen. Men jag gjorde det inte. Jag är känd för att jobba bra, så jag får alltid jobb ändå. Jag har stämplat ca 3 veckor. Jag har aldrig haft semester. Jag trivs med flottningen och följer med rumpan. Jag har jobb 13 mån/år.

Jag vet inte vad jag ska göra nästa år. Jag och Mats vill flotta i Finland. Kanske i Pite- och Klarälven.

Flottarkompisarna har varierat. Några har alltd varit samma. Vi umgås inte privat. Vi bor långt ifrån varandra.

Jag säger *rompa*, *flyttare*, *flyttjning* och *bröte*.

Avlägg

Jag börja i mars med att skotta fram bomslanorna och sedan lägga ut dom på isen. Jag körde ut dom Ofta var det *plogbommar*(vingbommar). De gick att lägga ihop som en tumstock på vintern.

Sen gammalt (före regleringen) var virket som lagts ut på isen obommat, nyare tider (efter regleringen) var det inbommat.

Bäckflottnig

Framför två edor på ömse sidor, gjorde vi styrbrötar. Vid bevakning av dessa på natten somnade vi bägge två på natten. Jag vaknande och såg att timret "slagit igen". Jag for upp och det var is på stockarna. Några lossnade, men den slog igen igen. Snabbt upp till dammen, 5 km dit, och sa åt dom att stänga. Sen tog vi motorbåt och motorspelade ut bröten. Båt och bröt på en sida och vajern i ett träd på motsatt sida. Ibland brast wiren, och "jävlar så ont de gjorde om den kom på benet". Ofta kom den på båten, men om den kommit på huvudet! Farligt! Men inget sånt hände. Jag har spelat mycket. Spelade ner stenar i vattnet för moringar. Ibland när vi drog stenarna i vattnet, så kunde båten dyka ner för att stenen fastnat i botten, då fick man snabbt lägga ur växeln. Svårt jobb Jag har spelat vid några forsar. Man får inte vara rädd. Idag är jag rädd. Idag behövs ingen spelning, det är inga brötar.

Forsränning

Roligt att ränna forsar. Bäst att ränna efter någon, då ser man var man ska gå. Har inte ränt sen 1979. Nu kör jag motorbåt rätt genom forsarna och jag har också kört uppför.

Att ro är en stor teknik. Små korta årtag, du får inte *segro*. Vid småedorna ror man upp bakom. Bakom stenarna är det lugnvatten, och sedan kastar man sig ner till nästa sten, bakom den. Ofta snor man runt med baken först. Annars ska man ro med aktern ner för att komma ner snabbt, ränna forsen.

Brötlossning

Bleerna är en hop timmer i en eda. Det är en konst att dra ur en eda. I Sollefteå, nedanför kontoret är en eda, och där hopar sig timret. Det är en "strömgryta", 20 m stor. Oscar Henriksson var med en gång. Han sa "på med flytvästen". När de slog igen dammen, blev det spakvatten och då kunde bröten släppa.

I Vilhelmina, i Råsele, Tomasbo hade två tagit *slamkryparen* Laxen för att fiska en helg. De hamnade i en åskskur och en tromb bildades. Båten drogs ner och bägge drunknade. En hittade på morgonen och 3-4 veckor senare hittades den andra. De hade inga flytväster. Vi använder inte dom, de är tjocka och otympliga, går inte att jobba i. Jag har bara blött mig upp till midjan. Farligast är hala stenar. Jag skulle lossa en bröt vid Åsele och jag hade ingen båt. Jag hoppade, stocken lossnade och jag kom ner i vattnet till midjan. Brötar kan lossna snabbt. "Riv en bröt" är att lossa en bröt. *Stabbur* är en stock som står rätt upp. Idag ligger stockarna bara huller om buller. Förr stod dom rätt upp. Nedanför Sporr sjön kan det bli brötar med stabbur. Vid Stenkullaforsen, 1966, skulle vi lossa en bröt. Timret la upp sig som en skota mot en *grunna*. Det blev en damm framför. "Ån blev tät". Vattnet gick flera meter högre om sidorna av bröten. Vi fick jobba hela natten och till slut sprängde vi. Det var midsommarafton och varmt och "mycket brännmygg". Det var 200 000 bit, ett kraftigt släpp. Efteråt var älven full av timmer. Ofta blev det brötar på samma ställen, så dom fick namn, ex Holmbröten och Karlbröten, som kunde bli 4-5 m tjock. Brötarna betedde sig lika varje år på samma ställe. Så man visste hur var och en skulle lösas, och man visste var man kunde gå. Ofta tog man bara bort en bit, så att det flöt runtom, resten fick vara kvar, det bröta sig direkt på samma ställe igen. Vid svåra brötar jobbade vi från kl 6 på morgonen till kl 10 på kvällen. Brötar som var öppna kunde man lämna vid arbetstidens slut. Men hade den slagit igen vattnet då måste den lösas direkt. De hade en gubbe som kallades Storpo, efter den kände Storpo i Ljusnan.

Sjöflottning

Vattubom är en tom not som fylls på av en stor not som delats, som inte kunde gå igenom smalare delar i sjön. Man tömde en del genom att med båten köra rakt igenom och dela upp noten.

Kantre, då snurrade fram noten vid medvind. Man satte fast trossen i noten och i stranden, och drog framåt så att den snurrade sig fram. Vinden kan vända fram och tillbaka, så det kan bli förändringar hela tiden.

Olyckor och sjukdomar

Vid Drängstensudden har någon dött.